

ΜΑΘΗΜΑ / ΤΑΞΗ:	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:	18/10/2025

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§1-3

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἠγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἠγήσασθαι. Ἄξιῷ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπίδειξω, ὡς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἠγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐχ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν την λέξη 'Σωστό', αν είναι σωστή, ή την λέξη 'Λάθος', αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μον.5) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μον. 5): [τράπεζα θεμάτων]

1. Ο Μαντίθεος χρωστά ευγνωμοσύνη στους κατηγορούς του υπό προϋποθέσεις.
2. Ο Μαντίθεος δηλώνει πως έχει μεγάλη αυτοπεποίθηση.
3. Ο Μαντίθεος ζητά να εγκριθεί ως βουλευτής, εφ' όσον αποδείξει πως διάκειται φιλικά προς την παρούσα πολιτική κατάσταση.
4. Ο Μαντίθεος παρακαλεί τους βουλευτές να θεωρήσουν τους κατηγορούς του χειρότερους.
5. Ο Μαντίθεος θα αποδείξει αρχικά πως δεν ήταν υπέας την εποχή των τριάκοντα.

Μονάδες 10

B1. Ποια αξίωση και ποια παράκληση απευθύνει ο Μαντίθεος στους βουλευτές; Με ποιες προϋποθέσεις;

Μονάδες 10

B2. Ποιες ομοιότητες με το αντίστοιχο προοίμιο του Ὑπὲρ Μαντιθέου παρουσιάζει το παράλληλο κείμενο που ακολουθεί; [τράπεζα θεμάτων]

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, Λυσίας, Ὑπὲρ τοῦ ἀδυνάτου §§1-3

Ο ομιλητής, άνθρωπος με φυσική αναπηρία, μιλώντας στη Βουλή των Πεντακοσίων, προσπαθεί να διατηρήσει το δικαίωμα να λαμβάνει το ετήσιο χρηματικό επίδομα που χορηγούσε το δημόσιο ταμείο στους ανάπηρους και τους φτωχούς. Ακολουθεί το προοίμιο του λόγου.

Λίγο ακόμα και θα εξέφραζα την ευγνωμοσύνη μου, μέλη της βουλής, στον κατήγορο, που μεθόδευσε εναντίον μου αυτή εδώ τη δίκη. Διότι ενώ προηγουμένως δεν είχα αφορμή για να λογοδοτήσω για τη ζωή μου, τώρα, εξαιτίας του, μου έχει δοθεί. Και θα προσπαθήσω με τον λόγο μου να αποδείξω αφενός ότι αυτός ψεύδεται, αφετέρου ότι εγώ έχω ζήσει έως τούτη την ημέρα με τρόπο που αξίζει έπαινο παρά φθόνο. Γιατί έχω την αίσθηση ότι μεθόδευσε αυτή εδώ τη δίκη εναντίον μου όχι για κάποιο άλλο λόγο, αλλά από φθόνο. Ωστόσο, ένας που φθονεί αυτούς που οι άλλοι τους οικτρίζουν, από ποια αχρειότητα νομίζετε ότι θα κρατηθεί μακριά ένα τέτοιο πρόσωπο; (Μτφρ. Θ.Κ. Στεφανόπουλος)

Μονάδες 10

B3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως **Σωστές (Σ)** ή **Λανθασμένες (Λάθος)** :

- 1.Κοιτίδα της συστηματικής ρητορικής , ήταν η Αθήνα.
- 2.Τα 'γοργίεια' σχήματα ανήκουν στον σοφιστή Πρωταγόρα.
- 3.Βασικός εκπρόσωπος των επιδεικτικών λόγων ήταν ο Δημοσθένης.
4. Οι 'γνώμες' αποτελούν άτεχνες αποδείξεις.
- 5.Με την ηθοποιία ο ρήτορας επιχειρεί να μειώσει σε ηθικό επίπεδο τον αντίπαλο.

Μονάδες 10

B4. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μια ετυμολογικά συγγενή λέξη για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής : **καθηγητής, παράδειγμα, παρανοϊκός, προϊστάμενος, ανέχεια.** [τράπεζα θεμάτων]

Μονάδες 10**ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ****ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ, ΚΥΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ, Η, VII, 28 - VIII, 1-2**

Το απόσπασμα αναφέρεται στις τελευταίες στιγμές του Κύρου του Μεγάλου, ιδρυτή του Περσικού κράτους. Ο Κύρος κάλεσε τα παιδιά και τα προσφιλή του πρόσωπα και τους απήθυνε τον ύστατο χαιρετισμό. Ο Ξενοφώντας εξηγεί γιατί το βασίλειο του Κύρου ήταν το μεγαλύτερο και το καλύτερο της Ασίας.

Χαίρετε, ὦ φίλοι παῖδες, καὶ τῆ μητρὶ ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ· καὶ πάντες δὲ οἱ παρόντες καὶ οἱ ἀπόντες φίλοι χαίρετε. ταῦτ' εἰπὼν καὶ πάντας δεξιωσάμενος ἐνεκαλύψατο καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν. Ὅτι μὲν δὴ καλλίστη καὶ μεγίστη τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἢ Κύρου βασιλεία ἐγένετο αὐτῆ ἑαυτῆ μαρτυρεῖ. ὠρίσθη γὰρ πρὸς ἕω μὲν τῆ Ἐρυθρᾷ θαλάττῃ, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, πρὸς ἐσπέραν δὲ Κύπρῳ καὶ Αἰγύπτῳ, πρὸς μεσημβρίαν δὲ Αἰθιοπία. τοσαύτη δὲ γενομένη μιᾷ γνώμῃ τῆ Κύρου ἐκυβερνᾶτο, καὶ ἐκεῖνός τε τοὺς ὑφ' ἑαυτῷ ὥσπερ ἑαυτοῦ παῖδας ἐτίμα τε καὶ ἐθεράπευεν, οἳ τε ἀρχόμενοι Κύρον ὡς πατέρα ἐσέβοντο. ἐπεὶ μέντοι Κύρος ἐτελεύτησεν, εὐθύς μὲν αὐτοῦ οἱ παῖδες ἐστασίαζον, εὐθύς δὲ πόλεις καὶ ἔθνη ἀφίσταντο, πάντα δ' ἐπὶ τὸ χειρόν ἐτρέπετο.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ἀπαγγέλλετε ὡς παρ' ἐμοῦ: αποχαιρετήστε εκ μέρους μου

δεξιωσάμενος ἐνεκαλύψατο καὶ οὕτως ἐτελεύτησεν: αφού ἔδωσε το δεξί του χέρι σκεπάστηκε κι ἔτσι πέθανε

αὐτῆ ἑαυτῆ μαρτυρεῖ: αὐτὸ το ἴδιο το επιβεβαιώνει

ὠρίσθη: συνόρευε

πρὸς ἕω: ανατολικά, στην αυγή/ **πρὸς ἄρκτον:** βόρεια/ **πρὸς ἐσπέραν:** δυτικά/ **πρὸς μεσημβρίαν:** νότια

τοσαύτη δὲ γενομένη: αν και ἦταν τόσο μεγάλο (το βασίλειο)

τοὺς ὑφ' ἑαυτῷ: τους υπηκόους του

ἐθεράπευεν: φρόντιζε

ἐστασίαζον: ἀρχισαν τις διαμάχες

ἀφίσταντο: ἀρχισαν να αποστατούν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα: « Χαίρετε, ὦ φίλοι παῖδες ... Αἰθιοπία».

Μονάδες 20

Γ2. Πώς συμπεριφερόταν ο Κύρος στους υπηκόους του και τι συνέβη μετά τον θάνατό του;

Μονάδες 10

Γ3. α. *ώρισθη γάρ πρὸς ἔω μὲν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάττῃ, πρὸς ἄρκτον δὲ τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ, πρὸς ἐσπέραν δὲ Κύπρῳ καὶ Αἰγύπτῳ, πρὸς μεσημβρίαν δὲ Αἰθιοπία:* να μεταφέρετε τα υπογραμμισμένα ουσιαστικά στη γενική ενικού.(μον.6)

β. να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

ἀπαγγέλλετε: το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην Ε.Φ.

χαίρετε: το απαρέμφατο του ίδιου χρόνου στην ίδια φωνή

ἐθεράπευεν: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρακειμένου στην Ε.Φ.

ἐστασίαζον: το γ' ενικό πρόσωπο της ευκτικής αορίστου στην ίδια φωνή (μον. 4)

Μονάδες 10

Γ4. *ἐπεὶ μέντοι Κῦρος ἐτελεύτησεν, εὐθύς μὲν αὐτοῦ οἱ παῖδες ἐστασίαζον, εὐθύς δὲ πόλεις καὶ ἔθνη ἀφίσταντο, πάντα δ' ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτρέπετο:*

α. να γράψετε τις προτάσεις του αποσπάσματος και να τις χαρακτηρίσετε ως κύριες ή δευτερεύουσες (μον.4)

β. να βρείτε τα υποκείμενα των ρημάτων και να εντοπίσετε πού υπάρχει αττική σύνταξη(μον.6)

Μονάδες 10